

PODACI O USTANOVI/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv škole: OŠ “Mirko Jovanović”	Radmila Vukićević, profesorka razredne nastave i Kristina Vljajović, školski psiholog
Mesto, opština: Kragujevac, Kragujevac	
Školska uprava: Kragujevac	
Opis primera dobre prakse IO	
Ima jedan dečak – ime mu je Laza...	
Ključne reči: osnovna škola, disleksija, socijalno nestimulativna sredina	
Opis obrazovne situacije učenika i okruženja	
<p>Posle teške porodične situacije i razvoda roditelja, dečak Lazar, sa majkom i starijom sestrom dolazi u Kragujevac iz jednog sela u okolini grada. Upisuje se u našu školu i polazi u 3. razred. Majka je dala učiteljici i školskom psihologu važne informacije o detetu i porodičnoj situaciji. Dečak je odrastao u teškoj porodičnoj sredini, jer je doživljavao i gledao nasilje oca prema majci i sestri. U trenutku promene prebivališta porodice i početka života u novoj sredini, otac je bio u pritvoru. Dečak mi je prvog dana saopštio da je imao probleme u porodici. Pokazao je otvorenost, komunikativnost i spremnost da priča o sebi, što mi je bilo veoma važno. Zdravstveno stanje dečaka je bilo dobro. Prikupljajući podatke od majke i na osnovu trenutne obrazovne situacije učenika, utvrdila sam da dečak ima teškoće u pravilnom izgovoru glasova, pisanju, čitanju i savladavanju računskih operacija. U drugom razredu je imao dobar uspeh. Bio je niskog rasta, sitan i nežan, nejasnog i “bebastog” govora. Većina učenika u odeljenju ga je odmah prihvatila. Jedna grupa dečaka je pokušavala da ga ismeje zbog govora i slabije fizike građe i jasno pokazivala da ga ne želi u društvu. Lazi je to teško padalo. Reagovao je burno i veoma uznemireno kada je imao problem. Bio je veoma osetljiv na kritiku i negativan komentar vršnjaka. Majka je pokazala želju da saraduje sa školom i očekivala pomoć i podršku kako bi Laza uspešno svaladao obrazovne sadržaje, ali i uklopio se u novu sredinu.</p> <p>Laza je bio motivisan za rad u školi. Voleo je da crta, boji, da saraduje sa vršnjacima, da se druži i da se uključuje u grupne aktivnosti. Znao je ćirilicu i štampana slova latinice. Ščitavao je rečenice i razumeo pročitano. Uz pomoć je mogao da napiše pravilno rečenice na određenu temu. Prepisivao je 2 – 3 rečenice sa table ili zapisivao po diktatu. Bio je veoma spor i neophodno je bilo pružiti mu više vremena za rad. Kratko je prepričavao tekst ili pričao o nekom događaju. Davao je zanimljive odgovore o određenoj temi. Bio je uspešniji u usmenom izražavanju. Sabirao je i oduzimao do 100. Imao je elementarna znanja iz kulture življenja i o živoj i neživoj prirodi. Uključivao se u elementarne igre, trudio se i poštovao pravila igre. Bilo je potrebno više vremena da ga dečaci prihvate da igra fudbal, jer nije bio toliko spretan i brz u toj igri. Izbegavao je igre loptom, jer se plašio udarca lopte.</p>	

Samostalno je obavljao higijenske navike, pakovao svoje knjige i vodio računa o školskom priboru. Uz pomoć majke ili sestre redovno je radio domaće zadatke. Majka je priložila i medicinsku dokumentaciju učenika iz koje se videlo da dečak ima disleksiju i disgrafiju i da je potrebno izvršiti određena prilagođavanja kako bi dečak napredovao u radu.

Opis dobre prakse

Posle perioda upoznavanja dečaka, u školi smo formirali tim za pružanje dodatne podrške učeniku i postavili ciljeve koje treba ostvariti u narednom periodu. U redovan rad sa učenikom, uključen je i školski psiholog, defektolog i majka. Od početka smo izvršili sledeća prilagođavanja u radu:

- usmeni način ispitivanja i provere znanja više je zastupljen,
- tekstualni zadaci mu se čitaju i pojašnjavaju,
- učestala podrška vršnjaka u radu,
- sedenje u prvoj klupi,
- ima produženo vreme za rad,
- dobija prilagođene domaće zadatke,
- dobija prilagođene vežbe za usmeno i pismeno izražavanje,
- koriste se vizuelna nastavna sredstva (lap-top, slike, kalkulator, tablica množenja i deljenja),
- podsticaj i pohvala za svaki napredak,
- druženje sa vršnjacima za vreme odmora i posle škole,
- rad psihologa i redovni tretmani kod defektologa u zdravstvenoj ustanovi.

U četvrtom razredu je urađen IOP-1 iz srpskog jezika i matematike. Održavali smo redovno sastanke tima, gde smo vršili analizu napredovanja učenika, razmenjivali mišljenja o teškoćama, preprekama i efikasnim i delotvornim postupcima u radu. Saradnja sa majkom je bila odlična. Imali smo potpunu podršku i saglasnost da primenimo sve što je potrebno u radu. Od majke smo dobijali korisne informacije i preporuke za rad. Majka je prisustvovala i jednom času matematike kako bi imala jasniji uvid u Lazin rad na času. Pohađao je i školu mentalne aritmetike, što mu je olakšalo računanje i doprinelo razvoju pažnje i koncentracije.

Čitali smo tekstove o disleksiji kako bismo bili uspešniji u radu ("Dar disleksije", Dejvis, internet).

Pored obrazovne podrške, bilo je veoma važno raditi na razvijanju socijalnih veština kod učenika, naročito na prihvatanju od strane vršnjaka u grupi. Uočila sam ko je od učenika bio spreman da pomogne Lazi u radu, ali i da se druži sa njim. To su uglavnom bile devojčice, ali i neki dečaci. Razgovarala sam sa Lazom o tome sa kim on želi da sedi, da provede veliki odmor, ko mu se dopada, ko mu pomaže i sl. Razgovarala sam i sa roditeljima učenika koji ga nisu od početka prihvatili i koji su čak i bili grubo i agresivni prema njemu. U saradnji sa roditeljima, problemi su u većoj meri rešeni, tako da nije bilo novih problematičnih ponašanja prema njemu. Održan je i tematski roditeljski sastanak o inkluziji. Na časovima odeljnjskog starešine sam kroz radionice i priče sa sličnom tematikom, razvijala kod učenika poštovanje i uvažavanje

različitosti. Drugovi su Lazu pozivali na proslave rođendana, a majka je organizovala i druženje posle škole. Laza je počeo da posećuje i oca i da priča o tome kako je proveo vreme sa njim. Imao je želju da to podeli. Izgledalo je da je ružne događaje preboleo.

Laza je uspešno završio četvrti razred. Prilagođenim načinima, metodama i sredstvima rada, savladao je u većoj meri nastavne sadržaje i napredovao. Prihvaćen je u vršnjačkoj grupi. Većina vršnjaka je prihvatila njegove specifičnosti i mogućnosti, tako da je sa njima igrao fudbal i imao svoju ulogu u timu. Deca su naučila da se ne mora uvek pobeđivati, da nisu svi za sve talentovani i da ne treba odbacivati one koji su različiti, već im treba pomoći.

U petom razredu Laza je nastavio da radi po IOP-u i da napreduje u radu uz određena prilagođavanja. Nastavnici su prihvatili naše preporuke. Laza kaže da mu nije mnogo teško gradivo u petom razredu. Završio je razred sa dobrim uspehom. Ima najboljeg druga i drugaricu. Kaže da želi da postane “jutjuber” kad poraste.

Profesionalna dobit

U dosadašnjem pedagoškom radu imala sam različite profile učenika koji su imali određene teškoće u učenju, ponašanju ili razvoju. Svaki učenik je bio specifičan i drugačiji i za mene je predstavljao novo iskustvo. Učili smo mi od njih, kako bismo bili uspešniji. Moje profesionalno iskustvo je obogaćeno, a najdraže mi je kada shvatim da postoji napredak u radu i obostrano zadovoljstvo na relaciji porodica – škola. Veoma je važno razumeti teškoće koje imaju drugi, jer je ponekad dovoljna samo lepa reč ili osmeh. Uvek me vodi jedna misao: kad ništa drugo ne možeš da uradiš da bi nekome pomogao, možeš mu pružiti ljubav.